

СИЛАБУС

Східноєвропейський національний університет імені Лесі України

Медико-біологічний факультет

Кафедра ботаніки та методики викладання природничих наук

Дисципліна: Експерсії у навчанні біології та природознавства

Викладач: Фіщук Оксана Сергіївна, кандидат біологічних наук, старший викладач

Комунікація зі студентами: електронною поштою, на заняттях згідно розкладу, за графіком консультацій.

Розклад занять розміщено на сайті навчального відділу СНУ:
<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Розклад консультацій. Консультації проводяться згідно розкладу, що розміщений на дошці оголошень кафедри ботаніки та методики викладання природничих наук.

Передумови вивчення курсу: попередньо студент повинен прослухати курси: «Ботаніка», «Зоологія», «Анатомія та фізіологія людини», «Генетика», «Селекція», «Цитологія», «Педагогіка», «Сучасні педагогічні технології», «Педагогічна практика», «Психолого-педагогічна практика», «Біоморфологія рослин», «Методика викладання природничих дисциплін».

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни «Експерсії у навчанні біології та природознавства» є висвітлення теоретичних основ, питань методики організації експерсій, тобто теоретичного та практичного підґрунтя для виявлення потреб та інтересів учнів різної вікової категорії у школі та кращого їх ознайомлення з біологічними явищами та об'єктами.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Експерсії у навчанні біології та природознавства» є встановлення зв'язків теорії з практикою, розвиток творчих здібностей в учнів, їх спостережливості, естетичні смаки, актуалізація пізнавальних інтересів; формулювання наукового світогляду. Важливе значення шкільних експерсій з біології та природознавства для учнів, тому що відбувається нашаруванням змістових уявлень у школярів, які слугують основою для формування природничих та біологічних понять

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Опис курсу містить навчальну програму курсу : **Екскурсії у навчанні біології та природознавства** /укладач Фіщук О.С.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ЛЕКЦІЙ, ЯКІ РОЗГЛЯДАЮТЬСЯ

- Тема 1** Вступ. Теорія і практика екскурсійної роботи
Тема 2. Екскурсія як форма організації у навчанні біології та природознавства
Тема 3 Прикладне значення екскурсій у навчально-виховному процесі школярів
Тема 4. Організація та проведення екскурсій на природі
Тема 5. Підготовка вчителем екскурсій для зацікавлення природними явищами.
 Основні етапи проведення природничої екскурсії
Тема 6. Екскурсії у природі та спостереження природних явищ.
Тема 7. Екскурсії в оранжереях
Тема 8 Екскурсії у лісах та парках
Тема 9. Екскурсії для фенологічних спостережень
Тема 10 Екскурсія у біотехнологічну лабораторію

ПЕРЕЛІК ТЕМ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Таблиця 1

Для студентів денної форми навчання галузі знань 09 «Біологія», спеціальності 091 «Біологія», освітньої програми «Біологія», галузі знань 01 «Освіта», спеціальності 014 «Середня освіта (Біологія)», освітньо-професійної програми «Природничі науки»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Організація та проведення екскурсій у навчанні біології та природознавства	2
2	Сучасні методи організації та проведення екскурсій в природу для зацікавлення учнів	2
3	Прикладне значення екскурсій у навчально-виховному процесі школярів 5-6 класів	2
4	Екскурсія як форма організації у навчанні біології та природознавства	2
5	Розвиток творчих здібностей в учнів, їх спостережливість на екскурсіях у природу	2
6	Організація та проведення екскурсій для спостереження за природними явищами	2
7	Організація екскурсій в оранжереї для вивчення квіткових рослин	2
8	Організація екскурсій в лісництво для вивчення різних видів деревних рослин	2
	Разом	16

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця 2

Для студентів денної форми навчання галузі знань 09 «Біологія», спеціальності 091 «Біологія», освітньої програми «Біологія», галузі знань 01 «Освіта», спеціальності 014 «Середня освіта (Біологія)», освітньо-професійної програми «Природничі науки»

	Модуль 1 Виконання практичних, лабораторних робіт і теоретична підготовка до занять* (40%)								Модуль 2 (60%)		Сума
	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Модульні зрізи		
	Поточне оцінювання 20%				Поточне оцінювання 20%				(підсумковий контроль) 60%		100%
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Мод. зріз 1	Мод. зріз 2	
Макс бал	5	5	5	5	5	5	4	5	30	30	100

Шкала оцінювання

Таблиця 3

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
	для екзамену
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

Поточний контроль проводиться у вигляді усного або письмового опитування. Оцінка за кожну виконану лабораторну роботу (табл. 4) включає 3 бали за теоретичну підготовку та 1 бал за виконання та оформлення роботи. У роботах, які оцінюються максимум на 3 бали – 2 бали за теоретичну підготовку та 1 бал за виконання та оформлення роботи.

Проміжний контроль (модульна контрольна робота) проводиться письмово, або у формі комп'ютерного тестування. Модульний зріз передбачає розв'язання 30 тестових завдань, які складаються на основі лекційного курсу, лабораторних робіт і питань, які виносяться на самостійне опрацювання. Правильне розв'язання тестового завдання оцінюється в 1 бал. Таким чином, максимальна кількість балів, яку студент може отримати за один модульну контрольну роботу – 30 балів (загалом 60 балів за дві модульні контрольні роботи).

Підсумковий контроль – екзамен. Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного й модульного контролю. При цьому завдання із цих видів контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів включно.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, студент складає екзамен у формі *тесту*. При цьому на екзамен виносяться 60 балів (кожне

питання оцінюється максимум в 2 бали), а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Для складання іспиту потрібно набрати не менше 60 балів за 100-бальною шкалою.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основні

1. Березка Л. Проведення навчальних екскурсій у природу. // Хімія. Біологія – 2005. – № 32, 34, 36. – С. 62-64.
2. Верзилін М.М., Корсунська В. М. Загальна методика викладання біології: Підручник для студентів біол. фак. пед. ін-тів. Пер. з рос. – К.: Вища школа, 1980. – 352 с.
3. Голойда Г. Природа навколо нас. Сценарії шкільних свят для учнів 5-7 класів. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2000. – 40 с.
4. Гончар О.Д. Розвиток інтересу учнів до вивчення біології в позакласній роботі: Навчальний посібник. – К.: КДПІ, 1987. – 84 с.
5. Гончар О.Д. Форми і методичні прийоми навчання біології: 7 клас: Посібник для вчителя. – К.: Генеза, 2001. – 112 с.
6. Гончар О.Д., Мороз І.В. Форми і методичні прийоми навчання біології: 6 клас: Посібник для вчителя. – К.: Генеза, 2003. – 144 с.
7. Грицай Н.Б. Екскурсії в природу як один із видів активізації пізнавальної діяльності учнів з біології. // Нова педагогічна думка. – 2004. – №4. – С.105-109.
8. Грицай Н.Б. Методика позакласної роботи з біології: Курс лекцій. – Рівне: Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука, 2005. – 108 с.
9. Грицай Н.Б. Методика позакласної роботи з біології: Програма курсу. – Рівне: МЕНГУ, 2005. – 23 с.
10. Грицай Н.Б. Організація роботи біологічних гуртків у загальноосвітній школі // Наукові записки. Серія: Педагогіка і психологія. Випуск 16. – Вінниця: ВДПУ ім. Михайла Коцюбинського, 2006. – С. 64-69.
11. Грицай Н.Б. Позакласна робота з біології в початковій школі. // Актуальні проблеми формування творчої особистості вчителя початкових класів: Матеріали третьої Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Вінниця: ВДПУ ім. Михайла Коцюбинського, 2005. – С. 194-197.
12. Полянский И.И. Ботанические экскурсии. Пособие для учителей. – М.: Просвещение, 1968. – 243 с.
13. Поповська Є. М. Екскурсії для спостереження за рослинами. – К.: Радянська школа, 1971. – 72 с.

Додаткові:

14. Денисюк Н. Гра „Біологічне сафарі”. /Педагогічний пошук. – Луцьк, 2004. – №1. – С. 40.
15. Козленко О.Г. Захоплююче навчання: біологічні рольова гра. – Х.: Основа, 2003. – 80 с. (Серія „Бібліотека журналу „Біологія”; Вип. 7).
16. Людина і довкілля. Захист тварин. Факультативні курси. / За ред. Н.І. Новикової. – Тернопіль: Астон, 2003. – 88 с.
17. Олійник В.М. Новітні технології в організації навчальної практики та екскурсій з біології. – Х.: Основа, 2004. – 144 с. (Серія „Бібліотека журналу „Біологія”; Вип. 2(14)).
<http://lib.ndu.edu.ua/cgi->

bin/irbis64r_12/cgiirbis_64.exe?LNG=&Z21ID=&I21DBN=IBIS&P21DBN=IBIS&S21STN=1&S21REF=5&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=10&S21P01=0&S21P02=1&S21P03=A=&S21STR=%D0%9E%D0%BB%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%BA,%20%D0%92.

18. Олійник І.В., Кучер Л.Є. Позакласна робота з біології та хімії: Посібник для вчителя. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. – 72 с.